

KMETIJA ≠ HOTEL

DA BO OBISK KMETIJE IZPOLNIL VAŠA
IN NAŠA PRIČAKOVANJA

Združenje
Turističnih
Kmetij Slovenije

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
CELJE

Ko ura ni naš gospodar

Počitnice so čas, ko lahko pozabimo na nenehno bitko s časom. Vstanemo, ko smo naspani, in gremo spat, ko smo utrujeni. In tudi jemo, ko smo lačni. A pri zadnjem ni povsem tako: na kmetiji je urnik pomemben element delovnega dne. Gospodinja in vsi, ki ji pomagajo, se morajo posvetiti tudi živini v hlevu, vrtu in njivam, vinogradu, sadovnjaku; pospravljanju sob, čiščenju, celo birokraciji ... Na kmetiji so obroki pripravljani ob točno določenih in vnaprej napovedanih (dogovorjenih) urah in gospodinja je najbolj srečna, če so gostje pri mizi točni (ali pa vnaprej sporočijo, da bodo zamudili). Tedaj je namreč hrana topla in sveža, tedaj iz loncev najbolj diši. Hrana, ki jo na krožnik dobijo zamudniki in ki je že nekaj časa stala na robu štedilnika, ni tisto, kar želi gospodinja ponuditi gostu. Zato je ura obroka zelo pomembna. Tudi zato, da ima gospodinja, preden leže k počitku, še dovolj časa za pomivanje, pospravljanje, pripravo na nov delovni dan. Njena ura namreč ni na počitnicah.

Ko je kmetija nov svet

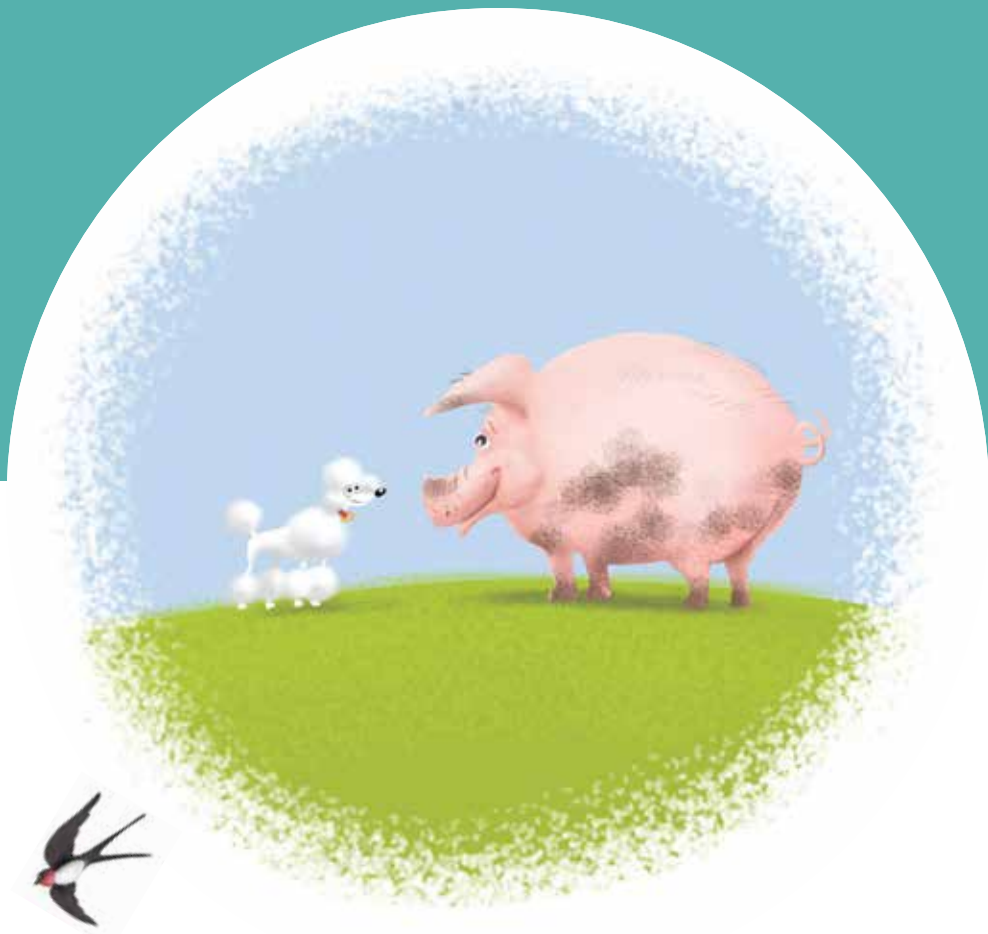
Tudi otroci potrebujejo počitnice in za tiste, ki živijo v mestu, obisk kmetije pomeni nov svet. Otroci lahko spoznajo, da mleko daje krava in ne trgovina, in da solata, paradižnik, korenček in druga zelenjava zraste iz zemlje. Ko pobirajo kokošja jajca, vidijo, da so jih znesle kure, in ko z gostitelji krmijo pujsce, izvedo, od kod klobasa. Naučijo se, da so smrdeči kravji kakci – ko se posušijo, zmeljejo, shranijo v vrečah in prodajo vrtničarjem – lahko odlično gnojilo, seznanijo se s kmetijsko mehanizacijo, stopijo v vinsko klet ... Toda vse naštetu je treba vedno spoznavati skupaj z gostitelji. Le-ti neradi vidijo, da gostje, še zlasti otroci, sami vstopajo v hlev: živali imajo svoje navade, jedo lahko le to, kar jim pripravijo domači, in to ob določeni uri. Pod kozolcem so kmetijski stroji, ki niso namenjeni igri, zato možnost poškodb ni izključena. V (vinski ali zelenjavni) kleti so predmeti, namenjeni rabi gostiteljev. Kmetija je njihov dom, ki ga radi odprejo gostom, manj radi pa imajo, da si ga gostje »prisvojijo«.

Ko ni jedilnega lista

Turistično kmetijo obiščemo, ker bi radi kaj dobrega pojedli in popili. Ponudba je zato v pretežni meri omejena na to, kar tedaj zraste v vrtu in na njivah, kar se redi v hlevu in kokošnjaku ter dozori na trti ali drevju. Hrana je na številnih kmetijah pridelana po strogih standardih ekološke pridelave. Zato pri zajtrku ne pričakujte salame Poli ali marmelade iz pomaranč; na mizi bodo »kmečki« kruh, domača skuta in salame, čaj pa iz zelišč, nabranih na travniku. Kuhinja na turistični kmetiji ne kuha po naročilu z jedilnega lista, temveč gospodinja da v lonec sezonske pridelke, rada pa tudi prisluhne željam gostov. Podobno je pri pijači: brez mineralne vode ne gre, saj je ob domačem vinu potrebna za dober »špricar«, a ne pričakujte industrijskih pijač, npr. viskija, konjaka, ali pa kokakole, fante, energijskih pijač. Domačih sokov različnih okusov in kakovostnih žganjic, narejenih iz ekološkega sadja (slivovka, sadjevec, viljamovka, brinjevec ...) pa se ne branite.

Ko pes ni plišasta igračka

Si predstavljate kmetijo brez psa ali mačke? Težko. Na turističnih kmetijah izbira psa ni najpreprostejša stvar, saj mora kosmatinec na eni strani opravljati svojo osnovno funkcijo, to je biti čuvaj, na drugi pa mora biti prijazen do vseh gostov in potrpežljiv predvsem do otrok, ki včasih kar pozabijo, da je pes živ in ne plišasta igračka. In še eno lastnost morajo imeti psi turističnih kmetij: na svoje dvorišče morajo sprejeti pse, ki jih s seboj pripeljejo gostje. Večina kmetij je »živalim« prijazna kmetija, a vedno je pred prihodom treba napovedati tudi štirinožnega prijatelja. Nato pa je treba upoštevati tudi »predpise«, ki veljajo zanj: kam sme in kam ne sme, kako in kdaj se lahko družijo z domačim psom (ali mačko), kje se lahko giblje, kdaj mora biti na vrvici itd. Gostitelji bodo gostom, ki na kmetijo pripeljejo hišnega ljubljence, pomagali, le prej se je treba obvezno dogovoriti o »pravilih«.

Ko ekološko obnašanje ni breme

Naši starši so nas učili, da gremo v naravo v pohodnih čevljih, na »morje« v »japonkah«, v vrt v gumijastih škornjih, v dnevno sobo in spalnico pa – v copatah. Tako naj bo tudi na turistični kmetiji. Večina gostov prinese copate s seboj, če ste nanje pozabili, pa jih večina kmetij – marsikje tudi ročno izdelane – ponudi na posodo pred sobami. Lepo je tudi, če blatnih čevljev ne nosimo v sobo, preden jih zunaj ne očistimo. Ob bazenu pa je seveda drugače: pravila narekujejo, da tam ostanemo bos.

Nič drugače kot doma ni niti s posteljnino oziroma z brisačami. Po uporabi spadajo na obešalnik in če ocenite, da niso več uporabne, jih odložite na tla pod umivalnik. Zvečer vas bodo gotovo pričakale sveže. Na naših, povečini ekoloških kmetijah, cenijo čisto vodo in varčujejo z energijo, zato ničesar od tega nočejo metati proč. Za čiščenje in pranje pa uporabljajo neškodljive detergente in marsikatero čistilo naredijo sami.

Ko čas hitro mine tudi brez »igračk«

Tudi na kmetijah uporabljajo mobilne telefone in tablice, povezani so s svetovnim spletom in ko utegnejo, poslušajo svojo najljubšo glasbo. Razlika med mestom in vasjo je v tem, da prej naštete dobrine niso središče življenja. Na kmetiji čas mineva hitro tudi brez tovrstnih »igračk«. Glede na oddaljenost kmetij od urbanih središč mobilni signal ni vedno idealen, brezžični oddajnik v hiši pa morda ne seže v vsako sobo. Zato se je z domačini treba posvetovati, kje in kdaj – če že ne gre drugače – priklopiti prenosni računalnik ali tablico. Prav tako se je treba še pred odhodom na kmetijo »sprijazniti«, da morda ne bo na voljo toliko televizijskih programov kot doma; morda pa oddaje Animal Planet lahko nadomesti obisk hleva, kurnika in zajčkov. In še nekaj je treba storiti pred prihodom na kmetijo: denarnico napolniti z dovolj gotovine. Povsod namreč ne jemljejo plačilnih kartic, vogal, za katerim je bankomat, pa je včasih (pre)daleč ...

Ko tvoje ni moje

Kmetije so običajno obdane s sadnim drevjem najrazličnejših sort – jabolane, hruške, slive, breskve, marelice, češnje,..., ob hiši ali gospodarskem poslopju se pnejo maline, robide ali ameriške borovnice, v vrtu so jagode, v vinogradu grozdje. Ob pravem letnem času so vonjave zrelih sadežev res nesramno vabljive. Ne smemo pa pozabiti, da so vsi sadeži kmetov pridelek; iz njih bodo nastali sokovi, marmelade, iz grozdja mošt in nazadnje vino. Za gostitelja je vsak sadež dragocen, kar pa ne pomeni, da ga ob pravem času ne bo postregel na mizi, da vam ne bo kdaj dal vrečke sadja tudi za domov. Kljub omenjeni vabljivosti ni prav, da gostje in otroci sami trgajo, nabirajo in uživajo sadne dobrote, ki jih ponuja narava. Pustite se gostitelju povabiti na vrt, v vinograd, v sadovnjak in jeseni tudi v klet. Skupaj z njim boste vi in vaši otroci pokusili najboljše pridelke in izvedeli še marsikaj zanimivega.